

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« Сучасна українська історіографія »

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Історія та правознавство)
Факультет	географії, історії та туризму
Кафедра	Історії, теорії держави і права та філософії
Семестр	1
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к.пед.н., доц. Левдер Андрій Іванович
Контактна інформація	levderandri1@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Спеціальна галузь історичної науки, яка вивчає тенденції розвитку історичних знань, української історичної думки, діяльність наукових осередків та центрів історичної науки, внесок визначних українських істориків у збагачення історичних знань не лише з історії України, але й світової історії. Навчальна дисципліна спрямована на підготовку студентів до формування активної професійної позиції, розвитку критичного мислення та об'єктивного сприйняття тривалості історичного процесу. Вивчення навчальної дисципліни включає аналіз процесів, явищ, історичних фактів, закономірностей і особливостей світового історичного розвитку. Усвідомлення трансформації світової та української історіографії.
Мета та цілі	Мета викладання навчальної дисципліни «Сучасна українська історіографія» полягає у засвоєнні студентами особливостей сучасної історіографічної ситуації в Україні, новітніх досягнень вітчизняної, української зарубіжної, зарубіжної та пострадянських національних історіографій у дослідженні історії України. Завдання курсу - визначити взаємозв'язок та взаємовплив історичної думки, історіописання та процесу творення української ідентичності, історичної науки та історичної свідомості, організаційних і методологічних основ історичної науки та соціокультурного контексту.
Результати навчання	У результаті вивчення дисципліни студент оволодіє знаннями та розумінням оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; здатністю до критичного осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей; здатністю до розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; здатністю ефективно оволодівати новою інформацією для успішного застосування знань, тобто мати мобільні знання. Вміти відтворювати, пояснювати та аналізувати новітні досягнення з історії України та всесвітньої історії, історіографії та методології історичної науки;

	інтерпретувати історичні процеси в Україні в контексті загальноісторичного всесвітнього простору; відрізняти специфіку у підходах до вирішення проблем в галузі історії представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки; виявляти і критично осмислювати історичні та історіографічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію. Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії. Знати і розуміти зміст основних напрямів і шкіл сучасної історичної науки, головних проблем у розвитку історіографії, основні аспекти теоретико-методологічного дискурсу усно історичних досліджень у просторі конструювання минулого. Розуміти контекст правових явищ і процесів, аналізувати різноманітні підходи до державотворення і праворозуміння та бачення проблеми теорії держави і права. Розуміти і визначати актуальність цінності миру та аксіологічного значення миролюбства й гуманізму.
Соціально-психологічні аспекти професійної компетентності (Soft skills)	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills - соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: громадянську позицію, навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Методологія історії», «Методологія науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність», «Сучасна зарубіжна історіографія».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	К-ть балів
Тема 1. Передумови й соціокультурний контекст сучасної історіографічної ситуації в Україні.	Природа історіографії, її місце в процесі історичного пізнання. Передумови формування сучасної історіографічної ситуації в Україні. Українська історіографія на переломі: від тоталітарного монізму до плюралізму і гласності (друга половина 1980-х – початок 1990-х рр.). Революція понять. Поворот до національної історії. Політичний та соціокультурний контекст сучасної історіографічної ситуації. Державна історична політика, політика пам'яті та історична пам'ять в незалежній Україні.	Тести, питання.	12
Тема 2. Основні напрями, методологічні моделі й інституалізація сучасної української історіографії.	Методологічна переорієнтація пострадянських істориків. Напрями сучасної української історіографії. Дискусії щодо кризи української історичної науки кінця ХХ – початку ХХІ ст. Модерн і постмодерн в сучасній історіографії історії України. Сучасний український гранд-наратив: підходи, концепції, реалізація. Трансформації організаційної структури історичної науки в Україні й зарубіжній україністиці. Наукові установи, часописи, громадські об'єднання істориків. Регіональні центри й наукові школи сучасного українського історіописання.	Проекти, практичні завдання.	12
Тема 3. Проблемне поле сучасної української	Теорія та історія історичної науки у дослідженнях українських істориків. Києво-руська проблематика, «Переяславський комплекс», українське націєтворення модерної доби й Українська революція 1917-1921 рр., українська радянська спадщина, український вимір Другої світової війни, українсько-російські, українсько-єврейські, українсько-польські відносини в сучасній	Практичні завдання.	12

історіографії.	вітчизняній, українській зарубіжній і зарубіжній історіографії: дискусії й інтерпретації. «Спільна історія» в дослідженнях української й пострадянських національних історіографій.		
Тема 4. Біоісторіографія. Сучасна українська історична дидактика.	Інтелектуальні біографії знакових постатей сучасної вітчизняної, української зарубіжної і зарубіжної історіографії історії України. Сучасні підходи до історичної освіти в Україні. Шкільний підручник як історіографічне явище. Підготовка кадрів істориків.	Практичні завдання.	12
Тема 5. Актуальні проблеми сучасної історіографії Рівненщини.	Історіографічні та біографічні праці постатей ОУН-УПА, діяльність УПА, Голокост на території Рівненщини, міграційні процеси та переселенські акції, національні меншини Рівненщини. «Реабілітовані історією. Рівненська область», суспільні рухи та політичні партії XIX-XX ст., українсько-польська війна, книгознавство та книгодрукарство, розвиток православ'я та католицизму на Рівненщині.	Кейси, тести.	12

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Грицак Я.Й. Українська історіографія 1991-2001: десятиліття змін. Україна модерна. 2005. Ч. 9. С. 43-68.
2. Дашкевич Я. Дорогами української Кліо (про становище історичної науки в Україні. Україна в минулому. Вип. 8. К. – Львів, 1996. С. 54-64.
3. Загорний І. А. Нариси української історіографії К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2011. 240 с.
4. Зашкільняк Л. Замітки про сучасну українську історіографію. Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. К.: Ін-т історії України, 2009. Випуск 15. С.13- 29.
5. Зашкільняк Л. Методологічні аспекти світового історіографічного процесу і сучасна українська історична наука. Українська історіографія на зламі ХХ і ХХІ століть: здобутки і проблеми. Львів, 2004. С. 24-57.
6. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія: Посібник для студентів історичних спеціальностей університетів. Львів: ПАІС, 2007. 312 с.
7. Історіографічний словник Навч. посіб. для студентів історичних факультетів університетів / С.І. Посохов, С.М. Куделя, Л.Ю. Зайцев. Харків: Східно- регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2004. 320 с.
8. Історична наука: термінологічний та понятійний довідник. К., 2002. 439 с.
9. Калакура Я. Українська історіографія: Курс лекцій. 2-е вид., доп. К.: Генеза, 2012. 512 с.
10. Калакура Я. Цивілізаційні орієнтири новітньої української історіографії // Історіографічні дослідження в Україні / Гол. р. В.А.Смолій. НАН України, Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2014. Вип. 24. С.23-37.
11. Колесник І.І. Українська історіографія: концептуальна історія. К.: Ін-т історії України НАН України, 2013. 566 с.
12. Колесник І.І. Українська історіографія як історія понять. Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки. Київ, 2010\2011. Випуск 5. С. 51-68.
13. Кравченко В. Україна, Імперія, Росія. Вибрані статті з модерної історії та історіографії. К.: Критика, 2011. 542 с.
14. Потульницький В.А. Українська та світова історична наука: Рефлексії на межі століть . Український історичний журнал (далі – УІЖ). 2000. № 1. С.3-20; № 2. С.27-46; № 3. С.22-43; № 4. С.20-36.
15. Реєнт О.П. Сучасна історична наука в Україні: шляхи поступу. УІЖ. 1999. №3. С. 3-22.
16. Від советського до національного: тенденції в написанні історії України з 1991 року. Україна. Процеси націєтворення / Упор. Андреас Каппелер; пер. З нім. К.: «К.І.С», 2011. С.31-38.
17. Сухий О. Сучасна історична наука в Україні: візії та напрямки: [Електронний ресурс]. Доступно з: [ues_2012_10_5\(1\).pdf](http://ues_2012_10_5(1).pdf)
18. Сухий О. Сучасні школи історіописання в Україні: [Електронний ресурс]. Доступно з: www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Uks/2012_21/60Suniy.pdf

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною

	літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-2)	24
Змістовий модуль 2 (теми 3-5)	36
Підсумковий контроль – екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни